

Planika

**GLASILO SLOVENSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA TRIGLAV SPLIT
SPLIT, SEPTEMBER 2021, LETO XXIX. ŠT. 216**

ISSN 1849-9775

Planika

GLASILO SLOVENSKEGA KULTURNEGA
DRUŠTVA TRIGLAV SPLIT

GLASILO FINANCIRA:

- SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE
VLADE RH
- URAD VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

zanj Mag. Cveto Šušmelj

NASLOVNICA

Foto: Jurica VOJNOVIĆ
Voda je kraj vznikanja,
rojevanja in rasti...(Edward Clug)
Plitvička jezera

UREDNIKA

Vera HRGA

UREDSKI ODBOR

Cveto ŠUŠMELJ
Nadežda ETEROVIĆ

LEKTORICE IN PREVAJALKE

Vera HRGA
Dada ŠANTIĆ
Ana MATUSINOVIĆ

PRIPRAVA IN TISK

DES - Split
www.des.hr

NATISKANO

380 izvodov

RAZPORED AKTIVNOSTI

Ponedjeljek: od 19.00 - 21.00 PEVSKI ZBOR
Torek: od 18.00 - 21.30 DOPOLNILNI POUK
Sreda: od 17.30 - 19.30 KLEKLJANJE ČIPKE
Četrtek: od 19.00 - 21.00 PEVSKI ZBOR
Petek: od 18.00 - 20.00 DRAMSKO LIT. URICE
Sobota: od 10.00 - 12.15 DOPOLNILNI
POUK IN OTROŠKE DELAVNICE

Uradne ure tajnice:

Vsak dan razen sobote, nedelje in
praznikov od 8.00-12.00 ure

Društveni prostori so odprti vsak dan
razen sobote, nedelje in praznikov od
8.00-12.00 ure

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO TRIGLAV SPLIT

Šibenska 3, 21000 SPLIT, HRVAŠKA
Tel: 021 343 137, Fax: 021 321 434
Uradni mobitel: 091 150 44 98

VSEBINA

IZ ŽIVLJENJA DRUŠTVA

- Uvodna beseda
- Nedosanjani sni
- Milozvočna slovenska beseda
na tujih tleh
- Promocija knjige poezije
- Večer žlahtnih čustev
- V objemu nedotaknjene narave
- Sedma slikarska kolonija v Tuzli
- Razgledi, morje in oljke s Kozjaka
- Gledališki krst otoka
- Skupaj. Odporna. Evropa.
- VTISI 30

POUK

- Na nebeških višinah
- PLATAK - Poletna šola slovenskega
jezika za osnovnošolce
- Poletni tabor za dijake kamp Eklata,
Medena Trogir

S KNJIŽNEGA TRGA

- Peter Rezman
- Pridi še
- Maribor paralaksa
- Maja Gal Štromar - 7kg do sreče 2
- Danilo Kiš
- Nikola Tesla – Potovanja

O JEZIKU

- Pasji dnevi 2012
- Zemljepisna imena in slovenjenje

ŠALE

KOLAŽ

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE NA HRVAŠKEM

Alagovićeva 30, 10000 Zagreb, Hrvatska, Tel: (+) 3851 6311 000, Fax: (+) 3851 61 77 236

Elektronska pošta: vzg@gov.si

Spletni naslov: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>

Uradne ure so od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.30.

Konzularni oddelek Veleposlanistva:

Tel: (+) 3851 631 1014, Fax: (+) 3851 468 0387

Uradne ure so ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9.00 do 12.00.

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE v Splitu

Istarska 9, 21000 Split, Hrvatska, Tel/Fax: (+) 385 21 389 224

Elektronska pošta: generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr

G. Branko Roglič, častni generalni konzul

Uradne ure konzulata so od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00.

Drage bralke in bralci,

Foto: Jurica Vojnović

Za nami je vroče poletje, ki nam nam je po obdobju zamračenosti odškrnilo vrata v svobodo, se razgrnilo pred nami v vsej svoji sončnosti, radodarno z lepim vremenom, v svetlobi poletja zračno, dihaajoče, in nam, neznanski pripeki navkljub, v objemu sonca in morja podarilo nekaj več sproščenosti. Kot bi nam narava hotela dati moč in nam želela reči, da čeprav tolikokrat delamo proti njej, nas je še vedno pripravljena ščititi.

V mesecih počitka in počitnic, pa tudi v času manj strogih mer in zmanjšanega širjenja pandemije, se je v našem društvu, in nam članom društva, vendarle veliko zanimivega in lepega dogajalo.

Kaj in kako boste lahko prebrali v novi, jesenski številki Planike, ki je kljub pekočemu soncu tukaj ob morju zacvetela za vas.

Naj nam bo jesenski čas, v katerega vstopamo naklonjen, kolikor bo mogoče aktiven, predvsem pa poln upanja in željenega zdravja.

Pričakujemo, da nam bodo naše aktivnosti te jeseni omogočene.

Z delom je pričela klekljarska skupina, MePZ je pričel z vajami, prične se pouk slovenščine.

S koncertnim nastopom bomo v enem od jesenskih mesecev proslavili 25. obletnico delovanja MePZ, z razstavo del klekljarske skupine pa tudi 25 let ustvarjanja te skupine. S svojimi deli se bo predstavila tudi slikarska skupina.

Urednica

NEDOSANJANI SNI

V zadnjih junijskih dneh, ko je bil naš korak že rahlo pred sončnim vhodom, ko smo želeli končno zadržati v čas sproščenih trenutkov počitka, ko je naša ljuba Slovenija praznovala 30. obletnico samostojnosti, se je ob nežnem siju polne lune, zaviti v najlepše pesmi, rodil naš prvi otrok, naša prva knjiga, knjiga poezije **Nedosanjani sni**, Ane Šušmeljeve.

Anino subtilnost in pesniško žilico sem dolga leta srečevala in občudovala ob urah pesnjenja pri pouku slovenščine. Ko pa mi je Ana ponudila priložnost, da pokukam v poln zvezek njenih, z roko napisanih verzov, pesmi tudi v hrvaškem jeziku, sem ostala brez besed.

Njena poezija me je čisto prevzela in zaželela sem si, da se njene pesmi, njene globoke misli, njeni sni, dotaknejo tudi vseh vas, da ob druženju z njimi uživate, doživljate sebe skozi njene sanje, ljubezen, navdih, zanos, srčnost in željeni spokoj.

In takoj sem vedela kaj storiti.

Lotila sem se dela. Bila je to moja prva izkušnja, polna nepoznanega, polna izzivov, pridnega dela, a ob pridnem delu prepletena z globokimi občutki radosti in zadovoljstva.

V začetnih korakih so mi pomagale Tanja Kurajica, ki se je tudi že občasno srečevala z Anino pesniško nadarjenostjo, Ana Matusinović, Ana Božulić. IO društva in predsednik društva so prav tako z obema rokama sprejeli idejo o oblikovanju knjige kot enega redkih projektov v delovanju društva v teh težkih, nenavadnih časih.

Za naše društvo je bil to poseben dogodek. Knjigo smo izdali v založbi SKD Triglav Split ob finančni podpori Mesta Splita in Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Tiskala jo je ustanova DES, s katero že vsa ta dolga leta uspešno sodelujemo.

Knjiga je nastajala s pomočjo strokovnjakov, umetnikov, lektorjev, recenzentov, dobrih prijateljev.

Prisrčna zahvala gre profesorici **Mojci A. Juras** za njene čudovite

spremnne besede in lekturo slovenskega dela Anine poezije.

Mojca nas je na promociji knjige počastila s svojo prisotnostjo in prepleto slovensko besedo.

Velika zahvala in čestitke tudi lektorju, profesorju **Rudolfu Čurkoviću** za lekturo, pomoč in nasvete.

Iz njegovega doživetja Anine poezije:

Poetogramski stihovi, s početka pjesme *Čežnja, Spusti se bar jednom / U moj svijet čarolija, / Svijet satkan od snova* mogli bi se uzeti i kao *leitmotiv* cijele zbirke i kao pjesnikinjin kut gledanja na ono o čemu piše. U tom svijetu čarolija ima: riječi koje bole, a još više njihov odjek u nama; sna o čovjeku koji je stvoren po mjeri čovjeka; zagnjurenica lica duboko u majčino krilo; čežnje za svijetom koji u ljubavi može ploviti i u istini se stvarati; svijeta u kojem je samo vrijeme stalno; katkad svijeta gdje je samo ništavilo i bjelina (ne crnina!), ali i zajedničkih nadanja i tišine koja zvoni kao molitva.

Knjigo je ilustrirala **Dada Šantić**, članica likovne sekcije društva, Anina sošolka in prijateljica, ki je avtoričine misli oblikovala na poseben, svojstven način.

Kako se počuti kot pesnica, kot mati tega našega dragega otroka, je vsem prisotnim s Sanjami v rokah iskreno in nadahnjeno povedala naša draga Ana Šušmelj, njeno občuteno interpretacijo nedosanjanih sanj v hrvaščini pa je z Debussijevo Mesečino nežno spremljala glasbena gostja, pianistka **Petra Filimonović**.

Pesmi v slovenščini je doživeto prebiral **Ana Matusinović**.

Naskrivaj sem pesniku **Robertu Simonišku** Nedosanjane sne izročila že prejšnji večer, saj sem si močno želela, da jih na svoj umetniški način doživi. O njih je ob koncu predstavljajna knjige tudi zelo toplo, pohvalno in ocenjevalno spregovoril.

Draga moja Ana, srečna in ponosna sem.

Počašćena sem, da si mi zaupala in v moje roke predala svoje tankočutne misli, ki lahko sedaj ob prebiranju po tvoji cesti popeljejo v neki novi notranji svet vse nas, ki ljubimo poezijo.

V imenu vseh se ti za ta prečudoviti dar od srca zahvaljujem.

Vera Hrga

Anina poezija je sedaj tudi v naših srcih, ne samo v njenem.

Berem jo znova in znova.... Veličanstvenost trenutka polzi od glave do pete. Tako globoke so, in ko prebereš eno, te tako prevzame, da naslednje ne moreš brati vse dokler v tebi trajajo občutki prebrane.

Breda Vojnović

Tega četrтка, 24. junija, smo se zbrali ob proslavi Dneva državnosti RS.

In sanjali z našo Ano.

In doživeli nekaj prelepega, ko so verzi zaplesali okoli naših ušes.

Poslušajoči jih na tem večeru, posebno pa potem, ko sem poezijo prebrala do konca, me je prevzel občutek, da se nekaj dogaja, poganja v globini duše, da sva se povezali s pesmijo in našli v preneka-terem stihu. Saj so le-ti napisani iz srca, duše, iskreni in življenjski.

Hvala ti Ana za to čudovito doživetje.

Veselim se skupaj s tabo.

Vera Raguč

Zahvaljujemo se za poslano knjižico ge. Ane Šušmelj.

Čestitke avtorici in društvu na izdaji pesniške zbirke, zelo lepe pesmice so. Hvala!

Sandra Grudenić, tajnica KPD Bazovica

Zahvaljujemo se Vam za poslano knjigo in iskreno čestitam avtorici prelepih pesmi gospe Ani Šušmelj in SKD-u Triglav za njihovo objavo. Knjiga se že seli iz rok v roke.

Slovensko kulturno društvo Ajda Umag

Splitsko Slovensko kulturno društvo TRIGLAV je proslavilo Dan državnosti Slovenije uz prigodni kulturni program.

Održana je i promocija prve dvojezične pjesničke zbirke "NEDOSANJANI SNI", gospođe ANE ŠUŠMELJ, pjesnikinje, članice društva TRIGLAV.

Kako je ovo prva knjiga koja je tiskana u nakladi SKD TRIGLAV, radost je to veća za sve.

Uz mnogobrojne uzvanike proslavi i promociji prisustvovali su i predstavnici SKD "LIPA" iz ZADRA.

Iz Slovenije je došla prof. MOJCA AŽMAN JURAS, koja je napisala predgovor ove poetske zbirke a i napravila lekturu slovenskog jezika.

Urednica ove pjesničke zbirke je gospođa VERA HRGA, koja je i najzaslužnija što je ova poetska zbirka ugledala svjetlo dana.

Na kraju programa upriličeno je prigodni domjenak uz slasne dalmatinske specijalitete.

Marija Ivoš, SKD LIPA ZADAR

Milozvočna slovenska beseda na tujih tleh

Letošnji slovesni 30. rojstni dan svoje domovine sem preživela med dragimi Slovenci v Splitu.

Na povabilo SKD Triglav Split sem ob literarnih premislekih prijatelja, slovenskega književnika **dr. Roberta Simoniška**, ki je svoj odnos do literature in sveta znotraj in zunaj sebe v pogovoru prijetnega srečanja razkrival skozi svojo poezijo 4. pesniške zbirke **Kar dopuščajjo čuti** in esejistiko najnovejše knjige **Pejsaži - sanjati na soncu**, in čustvenem rojstvu čisto nove, plahe, radostno sijoče zvezdice na vijoličastem pesniškem nebu v sijajni obliki in rahločutni podobi ljube **Ane Šušmelj** doživela, koliko neizmerne ljubezni, hrepenenja in emocionalnega bogastva je vredna spevna, milozvočna slovenska beseda na tujih tleh.

Hvaležna za vse vtise, spoznanja, doživetja, razvajanja, pozornosti, darila, objeme...

Hvala predsedniku g. Cvetu, predragi Veri, ljubima (obema) Anama, dragi Kseniji, Jurici...

Nisem	v sleherni
nikogaršnja	celici
kopija,	metulja,
last,	zamrznjenega
usoda,	v spominu,
kazen,	preden
darilo.	bi sploh
In nisem	zrasel
nikogaršnja	iz gosnice,
boginja,	ki še vedno
a sem	diha
s tabo	skozme.
vtisnjena	

Mojca A Juras, prof.

*(Ok, Meštrovič je znal na zunaj
bolje, a moje bistvo prihaja
od znotraj)*

Hvala ti draga Mojca, naša velika prijateljica, da nas tako trdno povezuješ z Domovino zame, zate za nas, in delovanje našega društva ter s tem ohranjanje naše identitete in ljubezni do domovine, do jezika, kulture, dediščine tako pogosto predstavljaš na raznih slovenskih medijih.

PROMOCIJA KNJIGE POEZIJE NEDOSANJANI SNI

ji je to bilo na srcu, kadar je to želela podeliti z nekom, a je bila sama, ali pa vsaj osamljena, takrat me je globoko presunilo. V njenih pesmih sem našla sebe, vse svoje nedosanjane sanje. Jaz jih nisem znala izraziti, izpovedati, zapisati. Ane je to storila zame, za vse Ane in Ne-Ane, kar nas je na svetu. Za vse tiste, ki sanjamo, a naši sni ostajajo skriti, zakopani, pa vendar boleči in pekoči. Ana se nas je dotaknila s svojo odkritostjo, odkrila je način, kako nam lahko vsem olajša občutke. Hvala ti, Ana.

Da bi pokazali vsaj kanček hvaležnosti, smo se odločili, da bo promocija knjige poezije Nedosanjani sni osrednji dogodek letošnje obeležitve dneva državnosti Republike Slovenije v SKD Triglav Split. 23. junija smo se ob 19. uri zbrali v društvu. Po himnah obeh naših domovin je vse prisotne pozdravil predsednik društva Cveto Šušmelj ter vsem čestital praznik.

Vodenje programa je bilo v rokah Vere Hrga, ki je bila tudi najbolj angažirana pri pripravi knjige za tisk. Od lekture slovenskih in hrvaških pesmi,

Vsakokrat, ko smo pisali finančno in delovno poročilo institucijam, ki nas denarno podpirajo, me je motil obrazec IR5, kjer naj bi opisali svojo založniško dejavnost. Obrazec je vedno odhajal prazen, 29 let ničesar. Letos pa ne! Izdali smo knjigo! In to ne kakršnokoli. Pri SKD Triglav Split je izšla prva tiskana knjiga poezije

avtorice Ane Šušmelj Nedosanjani sni. Zelo smo ponosni na to.

Anino poezijo spremljam že leta skozi Planiko, kjer so skoraj vedno tudi njene pesmi. Vendar so to le kratki zvezdni utrinki, ki zablestijo in izginejo, preden se dotaknejo duše. Ko pa sem prebiral zbrane pesmi, ki jih je Ana pisala vse življenje, beležila s svinčnikom na koščkih papirja, kadar

preko izbire recenzentov, do oblikovanja knjige, kontaktov s tiskarno in angažiranja Dade Šantić kot ilustratorke – in končno oblikovanja same promocije. Vera je bila vse to in še več. Pomagali smo ji po svojih močeh, kolikor smo mogli in znali, vendar bi brez Vere vse to bilo nemogoče izpeljati.

O Anini poeziji je najprej spregovorila profesorica Mojca A. Juras, ki je napisala tudi pogovor v knjigi. Globoko je doživela Anino poezijo, kjer se misli

zatekajo v naravo, kjer iščejo in tudi najdejo tolažbo.

Tudi profesor Rudolf Čurković je z izbranimi besedami pohvalil globino misli Anine poezije, na videz naivne, a kljub temu globoke, v srce segajoče.

Ob glasbeni spremljavi Petre Filimonovič, ki je igrala Mesečino Claudea Debussyja, smo Ana, Mojca in jaz prebrale nekaj pesmi iz zbirke.

Proti koncu nam je tudi profesor Robert Simonišek podal nekaj svojih razmišljanj o zbirki s poudarkom na

to, da se Ana občuteno izraža tako v hrvaščini kot tudi v slovenščini.

Nazadnje je Ana vsem navzočim podarila knjigo s posvetilom in podpisom.

Letu, posvečenemu knjigi in branju, je Slovensko kulturno društvo Triglav Split z zbirko poezije Nedosanjani sni Ane Šušmelj, dalo bogat prispevek.

Ana Matusinović
Foto: Jurica Vojnović

VEČER ŽLAHTNIH ČUSTEV

Neenavadno šolsko leto je bilo zopet za nami, nismo se veliko družili, videvali, pa vendar smo se čutili. Ob zapuščanju šolskih klopi in Zoom ekranov smo se srečni objeli, pogledali, spregovorili, in ob literarnem večeru spoštljivo proslavili 30 let samostojnosti naše drage Slovenije.

Uživali smo v srečanju, v zelo zahtevnih razmišljanjih, v umetniški besedi našega spoštovanega gosta, **doktorja Roberta Simoniška**, slovenskega književnika in umetnostnega zgodovinarja. Da je esejistika njegovemu besednemu izražanju pisana na kožo, potrjuje njegova najnovejša knjiga **Pejsaži**, s katero se nam je predstavil ta večer. Za to zbirko prepričljivo izpisanih esejev je prejel nagrado svetlobnica v okviru literarnega natečaja, ki poteka pod okriljem založbe Družina.

Robert Simonišek se je sprva uveljavljal kot pesnik in kritik, kasneje tudi kot pisatelj, pisec kratkih zgodb, umetnostni zgodovinar in esejist. Za svojo esejistično knjigo **Trk prostorov** je prejel tudi Rožančevo nagrado. Za njega mnogi trdijo, da je eden najboljših pesnikov svoje generacije, pa tudi izjemen erudit!

Prijeten pogovor z Robertom je vodila naša draga prof. **Mojca A. Juras**.

Aktualna tema esejev, ki je nastala relativno hitro v času pandemije in ji je avtor posvetil kar nekaj prostora je vsem nam prisotnim pritegnila veliko pozornosti.

Avtor pravi: *Sprememba načina življenja v takšnem obsegu zaradi ekstremnih zunanjih okoliščin je vplivala tudi name in je bila odlično plezališče po stenah osebnega in kolektivnega spomina. Tako so bile na neki način ustvarjene idealne okoliščine za uvid v prej zakrite segmente resničnosti. V enem izmed esejev sem se spraševal ravno to, mar ne bi sami zmogli že prej priti do teh spoznanj in se izviti iz monotone letargije.*

Robert je ob koncu udeležencem pouka skupine odraslih nadaljevalcev pristrčno stisnil roko in jim podelil Potrdila o obisku pouka.

Vera Hrga
Foto: Ksenija Orel

Malce z zamudo, a z nič manj hvaležnosti Slovenskemu kulturnemu društvu Triglav Split za povabilo na branje in zanimiv pogovor (zame prvo gostovanje v tujini po pandemiji) ob 30. državnem prazniku, posebej ge. Veri Hrga in moderatorki Mojci Ažman Juras!

Robert Simonišek

V OBJEMU NEDOTAKNJENE NARAVE

V hrupu življenja in v času velikih sprememb v letu 2021 sem ponosna na SKD Triglav Split, ki je te dni s primernim umetniškim programom in z dragimi gosti, uspelo pritegniti našo pozornost in nam vsem v društvu omogočilo praznične dni Slovenske samostojnosti dostojno praznovati.

Junij na Plitvicah

Skoraj noben turistični vodič ne more dočarati lepote NP Plitvice, kot sebi vi sami, ko se najdete v osrčju nedotaknjene narave.

Iz Splita smo odšli zgodaj zjutraj proti NP Plitvice, v družbi turistične vodičke agencije Perla, naše drage gospodične Julije. Pot do NP Plitvice traja približno dve uri in pol.

Seveda smo zjutraj še vsi zaspani potovali proti severu. Predsednik Cveto Šušmelj nam je zaželel dobro jutro in vsem še enkrat čestital Dan samostojnosti Slovenije.

Kmalu je vzniknil pred nami velik travnik z mizami in kavararnami. Razkropili smo se kot mravlje vsak s svojo kavo. Pred nami je bilo veliko jezero in gozd okoli nas. Že takrat sem začutila, da je moja duša na mestu. Voda z vseh strani. Lepota te nedotaknjene narave te vrne k tvojemu bitju. A to je bil šele začetek te čudovite vodne zgodbe.

Po odmoru smo zapustili počivališče in se odpeljali naprej. Naša družba je bila vesela, že znana po ljubezni do dolgih sprehodov. Pred nami je bilo 8 kilometrov hoje, lesenih mostičkov, ki so nas vodili skozi Donja jezera. Nenavadne zelene rastline, mahovi in alge, veliki sadreni kamni, močna voda in predvsem tišina, tišina. Hodili smo naprej. Želiš, da ne bi bilo konca teh mostov. Bilo je kot da smo v središču zemlje, okoli visoke vodene sadre in voda, narava, ki preverja ali smo resnični....seveda, ker smo jo

spoštovali, nas je nagradila z najboljšimi ocenami.

Spraševala sem se kako je nastala vsa ta vodna lepota, kdo so ljudje, ki so tam živeli, ali pa niso, v daljni preteklosti. Prvo na kar sem naletela pri branju zgodovinskih člankov o Plitvicah je legenda o Črni Kraljici, ki je vaščane povabila k molitvi v času suše. Pravo ime črne kraljice je Barbara Celjska (1392, Celje -1451. Melnik, Bohemia) in je bila hči hrvaškega bana Hermana II Celjskega in grofice Ane von Schaunberg. Barbara Celjska in njen mož sta se borila proti Osmanskemu cesarstvu na celotnem območju severno-zahodne Hrvaške. Zgodovinski spisi pravijo, da je bila ženska izjemne lepote, znana po razuzdanem življenju in da se je ukvarjala s čarovništvom. Toliko o njej.

Vrnimo se naši družbi. Pot nas je vodila dalje. Do kanjona in 78 metrov visokega kamna preko katerega se preliva Veliki slap. Ali obstaja še kaj tako lepega kot je ta veliki slap? Fotografirali smo to lepoto narave, vsi opremljeni z mobilnimi telefoni in fotoaparati. Za dolg spomin. Zaslužili smo si.

Odveč je reči, da smo od čebel postali vodne vile in vilenjaki.

Ksenija Orel

Foto: Jurica Vojnović

Po premoru sedma slikarska kolonija v Tuzli

Po enoletnem premoru je bila na moje veliko veselje letos poleti v Tuzli organizirana slikarska kolonija, sedma po vrsti.

Na pot sem se odpravila 23.08. zgodaj zjutraj, tokrat z avtobusom. Čeprav je potovanje trajalo zelo dolgo, sem po bivanju v hotelu Dorrah uspela prispeti pravočasno na sestanek udeležencev v prostorih slovenskega društva v Tuzli.

Sprejela nas je predsednica društva ga. **Dragica Tešić**. Zaradi okoliščin, ki jih je povzročila pandemija se je leto kolonije udeležilo le 10 slikarjev: 2 iz Slovenije, 1 iz Srbije, 6 iz BiH in jaz

iz Hrvaške. Seveda smo se z minuto molka morali spomniti in izraziti svojo žalost za pokojnim kolegom in prijateljem Ivanom Kosmosom.

Naslednji dnevi so bili delovni, vsak udeleženec je moral naslikati dve sliki v velikosti 50x70 cm, eno z motivom iz Tuzle, drugo pa po lastni izbiri. Želela sem se predstaviti z novo tehniko (suhi pastel), zato sem v tej tehniki naredila

dve sliki manjših dimenzij (Dih preteklosti in Lila) in eno veliko akrilno (Hiša plamena miru).

Čeprav je ves dan deževalo in je temperatura močno padla, se nam je v četrtek nasmehnilo sonce. Ta dan smo izkoristili za izlet na Etno dvorišče Mačkovac.

Zadnji dan kolonije, 28. avgusta, so bile vse slike dokončane in po-

stavljene v razstavni prostor Hiše plamena miru. Večer se je začel z nastopom ŽPZ "SLOVENČICE" iz Tuzle in mladim kitaristom **Arminom Ibrahimagićem**. Predsednica društva, ga. Tešić je v pozdravnem govoru izpostavila, da letos njihova slikarska sekcija obeležuje 20. obletnico njihovega dela. Mentorica kolonije, ga. **Borka Jokić** je obravnavala teme, likovne tehnike in raznolikost izrazov slikarjev na koloniji. Razstavo je uradno odprl g. **Enver Mandžić**, ki je vsem udeležencem kolonije podaril svojo monografijo »Kronika Tuzla«. Večer se je končal z gala večerjo v restavraciji "Sesame", po kateri sem se poslovila od vseh kolegov in članov zbora, saj sem se že jutri zgodaj zjutraj vračala v Split.

Nepozabno doživetje me bo grelo to zimo do naslednjega poletja in upam, da se bom ponovno združila z dragimi prijatelji.

Razgledi morje in oljke

Maja sem drugič prejela povabilo akademske slikarke in pesnice JAGODE KECMAN, da se udeležim slikarske kolonije, ki jo organizira PD Putalj iz Kaštel Sućurca.

Z veseljem sem sprejela povabilo in se od 25. do 27. junija pridružila kolegom v planinskem domu Putalj na Kozjaku.

Kolonije se je udeležilo 25 ljubiteljskih kot tudi akademskih umetnikov iz okolice, ter gosta iz Banja Luke in iz Stubice. Nekateri udeleženci se osebno kolonije niso udeležili, ampak so samo poslali svoje slike.

Organizatorji so za motiv izbrali Kaštela: razgledi, morje, oljke itd. Odločila sem se za dva morska motiva, podobna, a različna po izbiri barv.

Slikarji so uporabljali oljne in akrilne barve. Dva kiparja sta uporabila zelo različne materiale - eden les, drugi pa staro orodje.

Čas je v ustvarjanju, veseli družbi in odlični "kuhinji" našega gostitelja hitro minil. Ostajajo nova prijateljstva, izkušnje in lepi spomini.

Lidija Stehlik

GLEDALIŠKI KRST OTOKA

Uprizoritev Povodnega moža na Blejskem otoku ob začetku slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije.

Na osrednji otvoritveni prireditvi ob začetku slovenskega predsedovanja Svetu EU je Blejski otok zavzel Povodni mož. Z baletno predstavo, ki nosi istoimenski naslov, izjemnega koreografa Edvarda Cluga, so baletniki plesne točke odplesali na prav posebnem odru, ki lebdi na gladini Blejskega jezera.

Umetniški direktor mariborskega baleta in koreograf **Edward Clug** o predstavi takole: *“Voda je kraj vznikanja, rojevanja in rasti; je prostor očiščevanja in očiščenja, ki človeku omogoča, da za seboj pusti vse slabo in se odpre svetlobi dobrega, novega, drugačnega. Predstava **Povodni mož** se opira na slovensko mitologijo in pesniško zapuščino **Franceta Prešerna**, s katerim je slovenska književnost dosegla enega izmed vrhuncev v evropski literarni in kulturni zgodovini nasploh (njegova Zdravljica je prejela znak Evropske kulturne dediščine leta 2020). Tako v dialogu s preteklostjo nagovarja sodobnega človeka k iskanju rešitev za prihodnost v povezani, združeni Evropi in prinaša sporočilo o volji do življenja kot njenega temelja. Uprizoritev Povodnega moža na Blejskem otoku predstavlja nekakšen gledališki krst samega otoka.”* (<https://www.24ur.com> Na Špici 26.6.)

SKUPAJ. ODPORNA. EVROPA.

Predsedovanje Slovenije Svetu EU

Le nekaj dni po praznovanju Dneva državnosti RS in 30. Obletnice samostojnosti države je Slovenija 1. julija 2021 drugič prevzela šestmesečno predsedovanje Svetu Evropske Unije. Prvič je to bilo v prvi polovici leta 2008, le dobra tri leta in pol po pridobitvi statusa polnopravne članice EU ter kot prva med takrat novimi članicami. Od tedaj je 13 let hitro minilo in, po že vnaprej določenem »rotirajočem« vrstnem redu, je Slovenija ponovno na vrsti za to nalogo.

V nadaljevanju bom poskusila na čim bolj enostaven način pojasniti kaj pomeni predsedovati Svetu EU, kako osnovne institucije EU med sabo sodelujejo in za kaj so pristojne:

Evropska komisija je politično neodvisno administrativno telo EU,

ki pripravlja zakonodajne predloge na ravni EU in, ko so sprejeti, nadzira njihovo izvajanje v državah članicah. Sestavljajo jo 33 generalna direktorata, zaposluje pa cca 30 000 ljudi vseh EU nacionalnosti (najbolj podobna ji je vloga vlad oziroma ministrstev)

Evropski parlament sestavlja 705 predstavnikov različnih političnih strank posameznih držav članic. Združeni so v klube po podobnosti političnih usmeritev.

Svet EU sestavljajo predstavniki vseh 27 držav članic. Organiziran je na več nivojih oziroma formacijah: delovne (strokovne) skupine, trenutno je delujočih cca 150 (primeri: za kmetijstvo, varstvo potrošnikov, varnost strojev, finance, zdravila), odbora stalnih predstavnikov držav članic pri EU s sedežem v Bruslju, Sveti

ministrov za posamezna področja (primeri: konkurenčnost, energetiko, notranje zadeve) in Vrh EU (na ravni predsednikov Vlad).

Predsedovanje Svetu EU za vsako državo v tej vlogi je priložnost za organiziranje vrste neformalnih strokovnih in političnih srečanj na svojem ozemlju. Le-te spremljajo različni kulturni dogodki kakor tudi predstavljanje naravnih lepote države, nekaterih specifičnih gospodarskih panog in podobno. Po navadi ta dogajanja spremljajo različni mediji (TV, radio, časopisi, ...) in je o tem javnost načeloma dobro obveščena.

Posebno strokovno, organizacijsko in politično angažiranost predsedujoče države s katero javnost ni dovolj seznanjena, zahteva vodenje formalnih sestankov v Bruslju in v

Luxembourg. Priprave na predsedovanje se začnejo približno dve leti pred njegovim začetkom. Vse sestanke vodi predstavnik predsedujoče države in je ta vloga posebej pomembna pri učinkovitem sodelovanju zgoraj omenjenih osnovnih institucij EU. Termini sestankov in njihove vsebine se določijo že pred začetkom predsedovanja.

Na formalnih sestankih Sveta se obravnavajo predlogi zakonodajnih aktov, ki jih Evropska komisija posreduje Svetu oziroma vsem državam članicam in Evropskemu parlamentu. Obravnava tovrstnih besedil, upoštevajoč predloge njihovih sprememb s strani držav članic in tudi Evropskega parlamenta, v povprečju traja eno leto. Države članice obravnavajo tudi predloge besedil raznih političnih izjav in stališč, večinoma na predlog predsedujoče države. Le-ti se obravnavajo in sprejmejo v času predsedovanja te države. Naloga predsedujoče države je doseči za vse udeležence tega procesa sprejemljivo besedilo predlaganih dokumentov!

Ob koncu pa še nekaj števil: Strošek tokratnega slovenskega predsedovanja je ocenjen na približno 80 MEUR, pri njegovi izvedbi pa naj bi sodelovalo cca 2500 ljudi. Predvideva se 1600 do 2000 uradnih zasedanj raznih formacij Sveta, poleg tega pa še dodatnih cca 450 pripravljalnih sestankov. Od tega naj bi Slovenija gostila približno 200 dogodkov. Zaradi pandemije COVID 19 je, žal, težko predvideti koliko jih tokrat bo »v živo«, koliko pa v obliki video-konferenc.

Politične prednostne naloge v času slovenskega predsedovanja so: zele-na EU, varnost EU in EU, ki temelji na pravni državi.

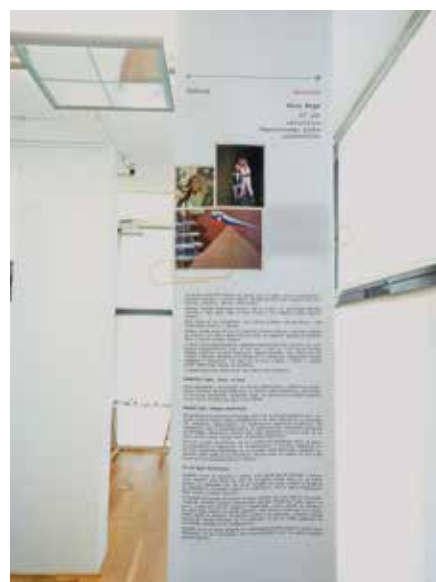
Tokrat Slovenija predseduje pod geslom: **Skupaj. Odporna. Evropa.**

Nedvomno je predsedovanje velik izziv za državno administracijo. Slovenija bo zagotovo naredila vse, da bo ponovno uspešna pri realizaciji dogovorjenih ciljev in to kljub dejstvu, da globalne objektivne okoliščine niso najbolj ugodne za izvedbo tako zahtevnih in kompleksnih projektov. Zato je vsak dosežek toliko bolj spoštovanja in hvale vreden!

Mag. Vinka Soljačič, dipl. ing.

Mag. Vinka Soljačič, dipl. ing. je po končanem študiju elektrotehnike v Splitu, profesionalne izkušnje pridobila v Iskri v Ljubljani na področju razvoja elektronskih naprav, po tem pa predvsem v Ministrstvu za gospodarstvo Vlade RS. Bogate izkušnje ima iz obdobja pogajanj RS za članstvo v EU, po tem pa še iz petletnega obdobja dela v Stalnem predstavništvu RS pri EU v Bruslju, ko je bila odgovorna za področja prostega pretoka blaga in storitev ter varstva potrošnikov v EU. V času prvega predsedovanja RS Svetu EU je vodila sestanke delovnih skupin iz omenjenih področji. Na koncu svoje profesionalne poti je opravljala dolžnost vodje Direktorata za Notranji trg na Ministrstvu za gospodarstvo, razvoj in tehnologijo Republike Slovenije.

Gospa Vinka Soljačič je tudi članica SKD Triglav Split.

Moje razmišljanje o času pred 30 leti.

Svoja vrata je razstava odprla prav na obletnico osamosvojitve in na njej na ta poseben čas v naši zgodovini predstavila spomine nas Slovencev, ki leta 1991 niso živeli v Sloveniji.

Iz NUK me je na sodelovanje prijazno povabila ga. **Helena Janežič**, jaz pa sem poprosila tudi našo **Ano Matusinovič**, pa so tako najini spomini, skupaj s številnimi drugimi spomini Slovencev, sestavili mozaik, ki bo v Slovenskem etnografskem muzeju na ogled do 2. januarja 2022.

V.H.

VTISI 30

Letošnje leto je tako za Slovenijo kakor tudi za Hrvaško posebno leto, saj mineva 30 let od razglasitve samostojnosti obeh držav.

Slovenci na Hrvaškem smo ta čas zaradi specifične situacije, v kateri smo se vsi znašli doživljali na poseben način.

V Narodni univerzitetni knjižnici (NUK) v Ljubljani so skupaj s Slovenskim etnografskim muzejem (SEM) na to temo pripravili razstavo, ki so jo naslovili **VTISI 30**.

NA NEBEŠKIH VIŠINAH

Nepozabni trenutki druženja ob koncu šolskega leta.

Sredi toplega junija smo s Kekci, učenci pouka slovenščine in tudi s pouka za udeležence odraslih začetnikov, ter še s prijetnimi spremljevalkami, preživeli čudovit dan na nebeških višinah, na sprehajališču Skywalk in potem še na Sv. Juriju, drugem najvišjem vrhu na Hrvaškem, /če računamo tudi oddajnik je to celo najvišja višinska točka na Hrvaškem/. Neskončno smo uživali v planinskih lepotah Biokova, potem pa se spustili do Baških voda, se v hotelu Slavija, v organizaciji drage Katarine Kerk, ob vrhunski postrežbi, elegantnem ambientu in dobri hrani okrepili in končno skočili v objem toplega, prijaznega, modrega morja.

Foto: Jurica Vojnović i Vera Hrga

PLATAK - POLETNA ŠOLA SLOVENSKEGA JEZIKA ZA OSNOVNOŠOLCE

Z veseljem objavljamo zapis učiteljice slovenskega jezika Vere Hrga in njenih učencev, ki so se udeležili letošnje Poletne šole slovenskega jezika za osnovnošolce na Platku.

VERA HRGA:

Spoštovani, dragi naši,

Iskreno se zahvaljujem in čestitam za uspešno organizacijo Poletnega kampa na Platku.

Zares je to pravi način, dobra motivacija in spodbuda za naše mlade generacije, da v prihodnosti smelo hodijo po naši poti, negujejo ljubezen do domovine Slovenije, njene kulture in kulturne dediščine in primerno ohranjajo našo identiteto na teh prostorih.

Moji učenci so zares navdušeni in polni lepih doživetij.
O vtisih so takole napisali:

Spoštovana Zveza,

Hvala za čudovite tri dni na poletnem kampu na Platku. Bilo mi je zelo všeč, ko smo se s prijatelji iz drugih slovenskih društev na Hrvaškem spoznali, se prijetno družili, učili in igrali.

Hvala za to priložnost in se priporočam tudi za naslednjič.
(Roko Kalajžić Novak)

Bilo je super, zabaval sem se, spoznal nekaj prijateljev, naučil se nekaj slovenščine.
Animatorke so bile super. Hvala za vse.

Upam, da se vidimo tudi drugo leto.
(Duje Domljanović)

Svoje vtise je napisal, sicer malo kasneje, tudi Toma Frakić

V poletnem kampu Papuk smo bili 3 dni, kar mi bo vedno ostalo v spominu. Imel sem se super, spoznal sem nove prijatelje in se naučil nekaj novega. Najbolj sta me navdušila narava in animatorji, seveda pa mi je bil program, ki je bil napolnjen z različnimi aktivnostmi zelo privlačen, a vzpon na goro morda najbolj vznemirljiv. Z vrha je bil razgled vse do morja. Rad bi se zahvalil vsem, ki ste organizirali to dejavnost, in upam, da se spet vidimo prihodnje leto.

POLETNI TABOR ZA DIJAKE KAMP EKLATA, MEDENA TROGIR

Pri srečanju s slovenščino

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem je v sodelovanju z agencijo Eklata letos prvič organizirala poletni tabor za DIJAKE slovenskih korenin (od 14.-18. leta starosti), člane slovenskih društev na Hrvaškem.

Tabor je potekal v terminu od 14.7. do 17.7.2021 v Resortu Eklata Medena pri Trogirju.

Zamišljen je bil kot kombinacija poletnih počitnic in izobraževanja, športa in rekreacije ter prijateljstva in

zabave. Znotraj programa so potekale tudi učne ure slovenskega jezika, ki jih je izvajala učiteljica slovenščine Vera Hrga.

Za varnost otrok in celodnevno varstvo med bivanjem v taboru so skrbeli profesorji, kreativni vodje, športni trenerji, animatorji ter drugo izobraženo in izkušeno osebje »Kampa Eklata«. Za zdravje otrok je skrbelo zdravstveno osebje ambulate v neposredni bližini letovišča.

Tabora se je udeležilo 5 dijakov, članov slovenskih društev na Hrvaškem in kot pravijo vsi, je bila to izvrstna prilžnost za igro, zabavo, nova poznanstva in širjenje obzorij slovenščine.

Takole so udeleženci Tabora, med njimi tudi Anje Dereani, članica SKD Triglav Split in učenka dopolnilnega pouka slovenščine, na kratko opisali vtise s Tabora:

Lepo je bilo. Spoznala sem zanimive ljudi in osvežila svoje znanje slovenščine./Anja

Meni je bilo zelo zanimivo. Zabaval sem se in se veliko naučil./Matko

Bilo je zelo zanimivo. Spoznala sem nove prijatelje in se nekaj novega naučila./Diana

Bilo mi je všeč. Rad bi šel tudi drugo leto./Leon

Na tečaju slovenščine v Trogirju je bilo zelo zanimivo. V samo dveh dneh pouka smo se veliko naučili. Naša učiteljica Vera Hrga je bila zelo zanimiva in nas je na zabaven način veliko tega naučila.

V prostem času smo imeli zanimive in zabavne aktivnosti. Spoznala sem nove in dobre prijatelje. Upam, da se naslednje leto spet vidimo./Mateja

Vera Hrga

Foto: V.H.

PRIDI ŠE

Neučakanim se zdi, da letos poletje zamuja. Mogoče res malo zamuja, kdo bi vedel, kdaj je pravi čas, da pride poletje? A če še ni, bo prišlo. Zagotovo.

Šel sem ob svojem potoku. Velik, košat grm bezga je močno dehtel. Opoj belih rožnih krtačk se je kosal z vonjem pravkar pokošene, dozorene trave, ki je še malo prej bodla kvišku na bregu ob bezgu. Pod njim je žuborela Velunja. Skozi grmovje sem z one strani potoka, s ceste, zaslišal loputanje avtomobilskih vrat in potem ženski glas. Vejevje se je razgrnilo, ko sem pospešil korak mimo bezga in skoraj nisem mogel verjeti očem. Bila si v belem, skodrana dolgolaska, kot te imam v spominu z vseh zadnjih srečanj. Okoli vratu se ti je nežno gubala prosojna rdečkasta ruta. Nasmeh, znan, od par let nazaj do rane mladosti. Sanje so stare, ti pa si večno mladostna.

Bila si s prijateljico še iz otroških dni. Nekajkrat letno prihajaš nazaj, pri meni si se ustavila prvič. Kako sem bil presenečen. In srečen!

Dvoje spominov se oglasi, kadarkoli in kjerkoli te vidim. Tudi zdaj sta se, ko sem te uzrl na drugi strani potoka.

Prvi je spomin na gledališki oder gasilskega doma, kjer sem se za zmeraj zastrupil s teatrom in v njem sem te skrivaj kukal skozi rdečo zaveso pred odrom. Na vaših vajah za igro vaške gledališke skupine sem prvič videl čisto pravi poljub. Takrat sem se še deček prebujal v moškega in še danes občutim ljubljensko hrepenenje, polno vznburjanj in radovednosti - kako bo, ko bom nekoč tudi jaz globoko poljubil dekle? Ko se bom ljubil z njo?

Drugi ne seže tako daleč nazaj. Skoraj tu je, še živ spomin na splitski julij, na robu Dioklecianovega obzidja. Kula, Grgur, Zlata vrata, nekje za njimi pa ti, že dolgo Splitčanka. Bila si eno od sider mojega splitskega literarnega meseca, ko si mi v nekaj srečanjih razkrila drobce mesta. Tebi vsakdanji, meni posebni in sam bi jih stežka odkril. Razstava, teater, radio, ribja tržnica, ozka ulica v noči na klančku, ob sveči, z vinom, oleandri, toplo kamenje v mraku oblivajo slani valovi. Riva, barke, luči, v daljavi otoki. Vrvež in mir.

Kar naenkrat si tu, v mojem svetu. Radoživa, kot vedno zvedava, prinesla si vonj sončnih smol borovcev z Marjana in eteričnost rožmarina s toplih kamnitih tlakov nočnega Splita. Odnese si vonj trav in bezeg z domačih brežin in vse te arome se bodo zile v eno samo omamno meglico nostalgij in spominov, kot bi se ljubil s sanjami plahega dečka, ki kuka na oder otroških spominov.

Ne zamuja poletje.

Nasvidenje.

Peter je moj sosed iz otroštva, cenjeni književnik, moj večni prijatelj. Ob zadnjem skoku v deželo sem ga presenetila in razveselila s svojim obiskom, poklepetali smo, seveda ni šlo brez književnega darila. Paralaksu sem z užitkom v enem dihu prebrala. Odlična. Sicer pa so mnoga njegova dela v mojem srcu, saj nostalgичno opisujejo najin rojstni kraj, ki ga golta jezero.

MARIBOR PARALAKSA

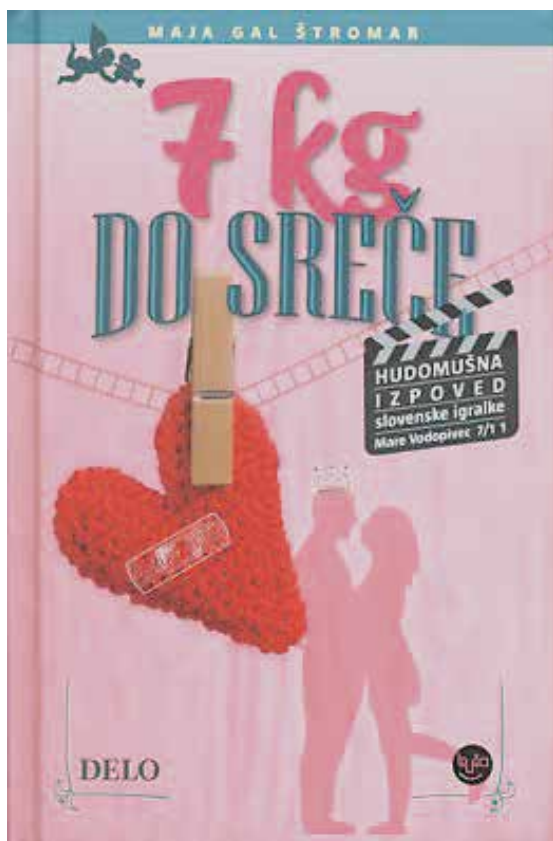
O knjigi

Zbirka novel Maribor paralaksa izhaja iz koncepta dveh različnih pristopov k pisanju dveh po izvoru različnih avtorjev. Vsako novelo uvaja komentar na eno ali več starejših fotografij, iz katerih izstopijo portretiranci in detajli, postavljeni v širši kontekst časa in prostora posnetka, večinoma Maribora v 19. in 20. stoletju. Vsaka pripoved ima dokumentaristični pol, izhajajoč iz realnih dokumentarnih dejstev, in fiktivni oziroma literarni pol, ki izhaja iz prvega. Vse se dogajajo od Trsta do Prage, hkrati pa je vanje vedno vtkan Maribor. /Beletrina

V.H.

MAJA GAL ŠTROMAR: 7KG DO SREČE 2

Igralka in pisateljica Maja Gal Štormar, ki je pri nas gostovala s predstavo Boginja z zamudo ob kulturnem prazniku (polniku, kot ona pravi) leta 2017, je napisala nov hudomušni roman, pravzaprav 2. del romana 7kg do sreče (branje 1. dela ni predpogoj, zatrjuje!) o slovenski igralki Mari Vodopivec.

Maja Gal Štormar, pisateljica, prevajalka, filmska in gledališka igralka, odlična pedagoginja, pesnica, nas je popeljala v magični svet ženske srednjih let, v svet gledališča, intrig, ljubezenskih pustolovščin, pa tudi vsakdana, kjer vsak od nas, slehernik, išče svoje mesto. Večer je bil žensko magičen, prepojen z neverjetno pisateljici karizmo in pozitivno energijo. (Knjigarna Bukla)

Foto: Jože Suhadolnik

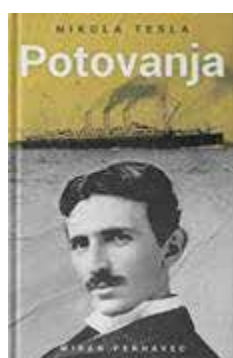

Pisec, ki je napisal te eseje, Mark Thompson, je napisal tudi Danielovo biografijo. Pri Frakturi je Žamor povijesti izšel maja a Jutarnji je izid obeležil s Thompsonovim besedilom in fotografijo Danila Kiša s članico našega društva in njenim sinom na Stradunu leta 1980.

<https://fraktura.hr/danilo-kis-zamor-povijesti.html>

Milan Perhavec:

NIKOLA TESLA – POTOVANJA

Biografija Nikole Tesle je plod večletne eruditske raziskave, ki osvetli številne doslej neznane vidike življenja svetovno znanega znanstvenika, izumitelja in humanista; v središču pozornosti so prva potovanja po Balkanu, Evropi in čez Atlantik. V zaključnem delu avtor obravnava njegovo smrt in skrivnostno usodo njegove dokumentacijske zapuščine. Argumentirano se sooča s številnimi zmotnimi prepričanji in miti, ki dandanes o Tesli krožijo v javnosti.

PASJI DNEVI 2021

Z mojim rojakom Robertom Jarhom sva se spoznala preko, danes tako popularnega Virtualnega sveta, vsemogočega FB. Zelo so me fascinirale njegove fotografije in z zanimanjem sem prebirala tudi vse odlične zapise ob objavah. Vi bralci pa ste ga lahko opazili in občudovali že na kar nekaj naslovnih naše Planike, ki mi jih, na mojo izbiro in prošnjo, vselej z zadovoljstvom pošilja v pravi, primerni resoluciji za naslovnico. Hvaležna.

Pa se ta virtualni svet včasih tudi lahko spremeni v realnost, v prirčno srečanje, zanimiv klepet v njegovem, mojem nekdanjem, najinem Šoštanju.

Foto: V. H.

Pasji dnevi 2021

V tej ne "pasji vročini" okoli pasjih dni mi ni "vroče ko psu" in nisem "žejn ko pes" - me pa skoraj "zebe ko cucka".

Kakor je trenutno vreme drugačno kot druga leta in prav nič "pasje" pa ni nič drugače v naši družbi v tem "pasjem" letu 2021- narod je še vedno "lačen ko pes", ker je vedno bolj "na psu", zaradi cepljenj se "gledamo kot psi in mačke", politiki še vedno "lažejo, kot pes teče" in nekateri so jim še vedno "pasje zvesti", čeprav je že celemu svetu jasno, "kam pes taco moli".

Jaz pa sem vedno bolj "jezen ko pes", ker nas je preveč prav "po pasje"

lenih in bi nas bilo potrebno skoraj "pretepsti kot psa", da bi vsaj začeli "lajati kot pes" in mogoče celo "nekomu pomerili hlače, kot bi mu jih pes" in ga "nagnali kot...".

In še nekaj misli o psih (v teh pasjih dnevih) :

"Pes je bog veselja." (Henry Ward Beecher)

"Le redkim psom uspe povzdigniti svojega gospodarja na svojo inteligenčno raven, prav pogosto pa se dogaja, da ljudje prisilimo svoje pse, da se spustijo na našo." (James Thurber)

"Pes me nikoli ni ugriznil. Ljudje pa." (Marilyn Monroe)

"O veličini naroda in o njegovi moralni razvitosti lahko sodimo po tem, kakšen je njegov odnos do živali." (Mahatma Gandhi)

"Če hočeš nekoga imenovati pes, prej pomisli, če si to sploh zasluži." (Elie)

"Dokler bodo ljudje mislili, da živali ne čutijo, bodo živali čutile, da ljudje ne mislijo!" (Nuša Hozjan)

"Narava je krivična: psi ne zanjo govoriti, medtem ko ljudje imenitno lajajo." (Žarko Petan)

"Povprečen pes je bolj prijazen od povprečnega človeka." (Andy Rooney)

"Več kot vem o ljudeh, bolj cenim pse." (Alphonse Toussenel)

"Če vzamete psa z ulice in ga nahranite vas ne bo ugriznil. To je osnovna razlika med psom in človekom." (Mark Twain)

"Z ustreznim šolanjem je lahko človek najboljši prijatelj psa." (Corey Ford)

"Psi so moji najljubši ljudje!" (Richard Dean Anderson)

"Ni boljšega psihiatra od psa, ki te polize po obrazu." (Ben Williams)

"Psi so boljši od ljudi. Oni vedo, pa ne povedo." (Emily Dickenson)

In še minuta za izobraževanje - Pasji dnevi:

Z njim v resnici opisujemo podnebno razporeditev na severni polobli, še posebno pogosto ga uporabljajo na območju Sredozemlja, čeprav so o pasjih dnevih govorili že v starem Egiptu. Izraz so prevzeli tudi drugod in po nekaterih razlagah, ki so v veljavi v Ameriki, so to dnevi med 3. julijem in 11. avgustom, včasih so menili, da je obdobje od 6. julija do 17. avgusta in tudi stari Rimljani so te dneve imenovali pasji.

V Evropi se je pozneje uveljavilo, da se pasji dnevi začnejo 23. julija in trajajo štiri tedne, do 23. avgusta. Za takšno natančno opredelitev ne nujno vročih dni, vsekakor pa pasjih, je astronomska razlaga.

Po 20. juliju začne na nebu s Soncem vzhajati tudi zvezda Sirij, Sirius v ozvezdju Velikega psa, velika sijoča zvezda belorumene barve, ena najsvetlejša vseh zvezd in izjemno pomembna za razvoj astronomije, ki jo imenujemo kar pasja zvezda. Že stari Rimljani so bili prepričani, da vročino povzroča prav Sirius, ki je bil pes velikega lovca Oriona. Diana, boginja lune, lova in gozdov, ki je bila zaljubljena v Oriona, je ponesreči ubila svojega ljubimca. Da ga ne bi nikoli pozabila, ga je s psom vred pripela na nebo.

Pes pa je eden tistih simbolov, ki imajo pri ljudeh različne pomene, in najpogosteje ga povezujejo s tem, da prinaša nesrečo, da je povezan z demoni, ki samo škodujejo, pa tudi sicer je v številnih simbolih povezan s smrtjo. To še zlasti velja za Evropo, kjer pri Germanih čuva vhod v Niflheim, ki je kraljestvo mrtvih in dežela teme.

Robert Jarh

ZEMLJEPIŠNA IMENA IN SLOVENJENJE

Poletje in s tem tudi trije vročinski valovi, topli poletni večeri, brezskrbne šolske počitnice in težko pričakovan, zaslužen dopust so mimo.

Če vam je všeč ali ne, veliko slovenskih turistov že nekaj desetletij najraje dopustuje v Dalmaciji in med bolj priljubljenima turističnima krajema sta zagotovo hrvaška kraja, izvorno poimenovana **Biograd na Moru in Sv. Filip i Jakov**.

V letakih različnih turističnih agencij lahko sicer preberemo tudi slovenjeno ime omenjenih krajev – **Biograd na morju in Sveta Filip in Jakov**.

Ali to pomeni, da smo slovenski turisti priljubljeni destinaciji neupravičeno in kar malce preveč vzeli za svoji? Kaj na to poreče Slovenski pravopis?

Zemljepisna imena in slovenjenje

Slovenski pravopis glede slovenjenja večbesednih zemljepisnih imen razlikuje med:

- večbesednimi zemljepisnimi imeni, ki jih slovenimo, in
- večbesednimi zemljepisnimi imeni, ki jih ne slovenimo.

V to skupino spadajo imena držav, nekaterih mest, pokrajin, delov kopnega, vodnih teles, cest, parkov, ulic, trgov in objektov, sestavljena iz občin (splošnih poimenovanj). Zveni zapleteno?

Navedimo nekaj primerov:

- **država** – Združene države Amerike,
- **mesto** – Biograd na morju, Sveta Filip in Jakov,
- **pokrajina** – Bližnji vzhod,
- **del kopnega** – Kanarski otoki,

- **vodovje** – Tihi ocean,
- **objekt** – Bela hiša.

Lahko poiščete še primere za imena cest, parkov, ulic in trgov? Odgovore najdete na koncu članka.

- **cesta**: Kalužskaja doroga,
- **park**: Parc de Luxembourg,
- **ulica**: Hugo Wolf-Straße
- **avenija**: Fifth Avenue,
- **trg**: Krasnaja ploščad.

Naselbinska zemljepisna imena

Tudi glede imena krajev, v katerih živi slovenska narodnostna manjšina (Celovec tega ima Slovenski pravopis močno razdelana pravila:

- imena krajev, ki jih ohranjamo v izvorni obliki (New York);
- imena krajev, ki so poslovenjena zaradi pogostosti uporabe (Pariz, Čikago);
- imena krajev zunaj meja Republike Slovenije, v katerih so živeli Slovenci (Karlovec, Brod na Kolpi);

Večbesedna zemljepisna imena, ki jih ne slovenimo

V to skupino spadajo večbesedna zemljepisna imena, kot so:

- New York,
- Rio de Janeiro,
- Boka Kotorska,
- East River ...

Biograd na Moru ali Biograd na morju?

Sveti Filip in Jakov ali Sveta Filip in Jakov? Glede na pravopisna pravila je možno oboje;

- obe imeni turističnih krajev lahko ohranimo v izvorni obliki – **Biograd na Moru in Sveti Filip i Jakov**;
- obe imeni turističnih krajev lahko poslovenimo (upoštevajoč dejstvo, da sta obe destinaciji priljubljeni med slovenskimi turisti, hkrati pa sta oba kraja vsekakor bližja kot Čikago, ki ga prav tako slovenimo) – **Biograd na morju ter Sveta Filip in Jakov**.

Tik pred koncem

Ugotovili smo, da ima slovenščina veliko pravopisnih pravil, vendar teži k poenostavljanju, kar se odlično kaže tudi v našem primeru. Tuja večbesedna lastna imena torej navadno slovenimo – zlasti če jih uporabljamo pogosto ali pa so nam zaradi kulturno-zgodovinskega ozadja še posebej blizu.

Rešitve:

cesta – Kaluška cesta (Kalužskaja doroga), *park* – Luksemburški park (Parc de Luxembourg), *ulica* – Ulica Huga Wolfa (Hugo Wolf-Straße), *Peta avenija* (Fifth Avenue), *trg* – Rdeči trg (Krasnaja ploščad).

Ljudi, najte na fejsu objavljivati da ste na moru. Tak sam i ja, pa mi provalili i našli me doma. Isuse, kak me bilo sram...

Tehtnico sem postavila v kot kopalnice in tam bo ostala, dokler se ne opraviči!

center ★

MOŠKI JE PODRGNIL PO ČUDEŽNI SVETILKI IN PRIKAZAL SE JE DUH. MOŠKI GA JE PROSIL, DA GA NAREDI MOČNEJŠEGA OD VSEH DRUGIH MOŠKIH NA SVETU. IN DUH JE TO STORIL. NATO JE PROSIL ZA NAJHITREJŠI AVTO NA SVETU IN DOBIL NOVEGA FERRARIJA. KER MU JE OSTALA ŠE TRETJA ŽELJA, JE DOBREGA DUHA PROSIL, DA BI BIL PAMETNEJŠI OD VSEH MOŠKIH NA SVETU. Ž'SEVEDA," JE REKEL DUH IN GA SPREMENIL V ŽENSKO

"Ove Slovence ne možeš ni da mrziš. Oni su kao buržujski kolega iz razreda koji ima sve petice, najlepšu devojku, koju nikad ne vara, uvek je dobar drugar i spreman da pomogne, kulturn i uredan. Svi mi ostali ex-yu narodi, prema Slovencima ispadamo imbecili i inače sad će da nam drže lekciju i u košarci. mamu im jebem." 😄😄😄😄😄😄

Po prvi kavi in cigaretu (in še nekaj...) gremo lepotam naproti

Na obhodu in pohodu

Kam zdaj, junija? Julija brez Romea ve kam

Po jezeru (ne bliz` Triglava) čolnič plava

Skok z nebes ali polet v nebeške višine...

Užitek in počitek v šumečem listju

Mama, ali gredo konji na kopanje?

